

AKATALPA

Haziran 2020 - Sayı 246

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Muammer KARADAŞ

Cihan OĞUZ

SONYAZ

Eyüp Sultan Mezarlığı'nda gölgeli çıkan bir resimdik
Eğilip öperken seni sinsice, çiçek açardın birden
Bin bir renk ve kokuda bin bir yerinden utanmazdın hiç
Hemencecik otururduk sofraya bulduk mu bir kuytu
Bir merhamettin evet çölde susuz kalmış bir çocuğa

Gözlerin bir denizcinin coşkusuydu karada
Her çınar gölgesinde tutuşturdu kanımı ah

Aklımı uçuruyor rüzgâr, bahar eziyor gözlerimi
El atmazsan bedenime, döner mi hiç kösnünün dili
Ateşe vermek için ortalığı birkaç kibrit yetmez artık
Biliyorum bitti damarlarımı yırtan o uzun kasırğa
Başka bir dünyaya uyandım, hem yorgunum hem kırık

Ardımı bırakma, bırakma ardımı kaçsam da senden;
Elbet her çocuk doyar enikonu şu yağma olmasa

Ah camlarıma vuran güneş ısıtmıyor artık beni
Dilimdeki kuşlar ötmüyor, kelebeklerin anısı kaldı
Akıp gitmiş sanki onca acı, mermerden oyulmuşum da
Su tutmaz toprakmış da yaşamım, hiçbir iz bırakmadan
Kendini anımsamayan kuru bir dal, acı poyrazda

Çölün memesinden lıkır lıkır emdiğim gelecek
Hiç gelmeyen bir gelecek göz göz olmuş yüreğimde

Ceviz yaprağı ovdum, tuz yaladım, gül budadım
Tükettim bütün avuçları, yakarışları, umuşları
Yoğun karanlıklara gömülmüş, ne yaşadıkça seninle
Ne anımsayış, ne düş, ne de bir iz o çılgın buluttan
Eritiyor zaman her aşkı umutla yontulan ince ince

Baharı yüklenmiş götürüyor mutsuz bir haziran
Bırakıyor boşluğa İnanna tasmaşını Temmuz'un
Ağustos ne kadar kısa, sanki demir attık eylüle

2019 - 2020

PSİKOLOGLARI KİM TIMAR ETSİN?

Kalbin anjyosu tamam, delik deşik bir duvar
Çarp yıllarla, aşklara böl
Allah torpil geçmiş bunca yaşamışsın
Bir göz oda, her hafta belediyenin gönderdiği
usanmış psikolog
Çocukluktan başlasan bilyeler çarpışacak rengârenk
Ambulans hizmetleri aksayacak ergenliğe kadar
Öyle bir yaştasın ki yasaklar çaresiz
Maskeyle sokağa çıkarıp slogansız yürütüyor seni hayat
Kimsesizler mezarlığı sonsuza kadar emrine amâde
Kendine yuh çekmeyi zabıtalar engelliyor
Aşkla aranda sosyal mesafe var, sakın gölgene yılışma

Yarasa gibi yapıştın kalbindeki yaraya
Kalpteki yaralar kolay iyileşmez
İyileşse filmler bu kadar çabuk ağılatır mıydı kadınları?
Kadınlar kimin ne mal olduğunu bilir
Bütün dertleri ezbere sayarlar bir çırpıda
Öyle bir dert ki iyileşmek rüyadan farksız
Alternatif tıbbın büyüttüğü sülükler cirit atıyor beyninde
Aşk beyninsiz olmakla başlıyor
Beyinsizce çarpıyorsun kilidi bozuk kapılara
Allah'ın kucağına bölük pörçük dağılıyor beynin

Artık psikologlar deli gömlekli
Psikologlar iptal
Psikologlar yırtık dondan çıkan cilâlı virüs

Döndü Açık göz, Necati Albayrak, Hüseyin Alemdar, Yusuf Alper, Serap Aslı Araklı, Fatma Aras, Gökhan Arslan, Ali Asker Barut, Mehmet Bayır, Dilek Bayram, Nurcan Çelik, Özgür Barış Çoban, Ramis Dara, Ejder Demir, Erdiç Dinçer, Oresay Özgür Doğan, Seda Eriş, Osman Serhat Erkekli, Mustafa Eroğlu, Seyit Filizkol, Mehmet Girgin, Nurkan Gökdemir, Nihan Işiker, Gülsüm Işıldar, Ozan Kaçar, Muammer Karadaş, Suna Kızıllırmak, Dilek Kurt, Büşra Kurtar, Cihan Oğuz, Hüseyin Peker, Muharrem Sönmez, Kazım Şahin, Süreyya Şişmanlar, Ramazan Teknikel, Fırat Werger, Vedat Yıldız.

KONUR BİR ŞENLİKTİR

Ramazan TEKNİKEL

NEYİ KONUŞACAĞIZ

Bir kurumun ayda bir düzenlediği edebiyat etkinliklerinde, genelde artık hayatta olmayan, arada bir de yaşayan şair - yazarları tanıtan etkinlik yapılıyordu.

Yaşlı şair, kendisi için de bir etkinlik yapılmasını çok istiyordu. İleriki günlerde düşündüğünü uygulamaya koydu ve kendisi adına bir etkinlik düzenlemeyi planladı. Konuşmacı olarak katılmaları için de iki şair, iki yazar tanıdığına ricada bulundu. Şair ve yazarlar, gönüllü olmasalar da onu kıramayıp önerisini kabul ettiler.

Mekânda yapılan etkinlikleri yöneten kişiyle de görüşerek durumu anlattı, o da kendisini kırmayıp onaylayınca iş tamamı.

Etkinliğin başlamasından bir hafta önce konuşmacı dört kişiden üçü bir kafede otururken söz etkinlikten açılınca içlerinden biri diğer ikisine:

-İyi ama biz bu etkinlikte neyi konuşacağız, bu arkadaşımızın konuşulacak bir şiiri yok ki...

Diğeri onayladı:

-Mecburen yalan söyleyeceğiz.

Üçüncüsü diğeri ikisini onayladı:

-Ne yazık ki öyle yapacağız.

SAKİN

Bu sakin tabiatlı öykü yazarının yıldızı birdenbire parlamış, hatırı sayılır bir yayınevinden birbiri ardına kitapları çıkmış ve birdenbire ünlenmişti.

Onun için bir kafenin toplantı salonunda söyleşi ve imza düzenlenmişti. Yazarın son çıkan öykü kitabının tanıtımı için yapılan etkinliğe katılım oldukça yüksekti.

Yazarın ilgiyle dinlenen konuşması bitmiş, dinleyicilerden sorular geliyordu. Kitabını daha önceden okumuş olan okurlardan biri, son kitabındaki öykülerde çok fazla argo ve küfür içeren sözcükler yer aldığını, bunun nedenini sordu.

Genelde hep sakin olan yazar, yine aynı sakinlikle yanıtladı:

-Bu benden kaynaklanan bir durum değil. Ben öykülerimde asla o tür sözler kullanma yanılsı değilim. Lakin öykü kahramanlarım kullanıyorsa, ben onlara ne diyebilirim, onların konuşmasını engelleyemem ki...

ANLAMAK

Etkinliğin konuşmacısı olan şair, bir başka şairin yeni çıkan kitabını tanıtıyordu. Tanıttığı kitabı çok beğendiğini ifade etmek için:

-Kim bilir kaç kez okudum ben bu muhteşem kitabı” dedi.

Dinleyenlerden en arkada ve en sessiz duran genç bir şair, yanında oturanlara kısık bir sesle,

-Anlama gücü zayıf olunca öyle oluyor demek ki, aynı kitabı ben bir kere okumuş ve hemen anlamıştım, dedi.

AZ GÖRÜNMEK

Şair, yıllardır bu kentte yaşadığı halde hiçbir etkinlikte onu gören olmazdı. Günün birinde bir başka kentte yaşayan öykü ve roman yazarı eski bir dostu söyleşi için kente gelince dinleyici olarak etkinlikte o da bulundu.

Herkes dikkatle şaire baktı ve içlerinden biri yanındakine:

-Anlaşılan o ki şairi görebilmek için arada bir yazar dostu adına bir etkinlik düzenlemek gerekiyor. Zira başka türlü onu görmemiz mümkün olmuyor, dedi.

SUSMAYAN ROMAN KAHRAMANI

Söyleşinin konuğu olan yazar söze başlarken,

-Ben konuşmayı pek beceremem ama soru sorulursa konuşabilirim, dedi ve ardından öğrencilik yıllarından başlayan yazma tutkusundan söz etti. Öğrencilik yıllarında yazdığı aşk öykülerini arkadaşlarına parayla satarak okul harçlığını çıkardığını esprili bir dille anlattı. Bu arada yazmakta olduğu yeni romanına çenesi düşük bir roman kahramanı kadın girdiğini, onu bir türlü susturamadığına değindi, kadının ukalalığından, lafazanlığından yakındığını da söyledi,

-Ne yapacağımı şaşırdım doğrusu, ne yapsam susturamıyorum kadını!

O an orada bulunanlar en çok da romandaki ‘o kadını’ merak ettiler.

Dinleyiciler arasındaki bir yazar, yanındaki kadın yazara,

-Sözü edilen o kadın roman kahramanı sakın sen olmayasın, dedi.

ÖVGÜNÜN BÖYLESİ

Yeni çıkan kitabı hakkında konuşulacak olan yazarın çevresi çok geniş olmalıydı ki salon tamamen doluydu.

Kitabın yazarı arkalarda bir yerlere çekildi.

İlk konuşmacının konuşması yerli yerindeydi. Biraz yazarla olan anılarından biraz da kitaptan söz ederek konuşmayı dozunda bıraktı. İkinci konuşmacıya söz sırası gelince uzattı da uzattı. Yazarı göklere çıkardı. Neredeyse dünyanın gelmiş geçmiş en büyük yazarı yaptı, çıktı. Bu kitap daha şimdiden klasikler arasına girmeliymiş de, öylesine güçlü bir eser kolay yazılamazmış da, şaheser bir yapıtmış da...

O anda arka sıralarda oturan bir öykü yazarı yanındakinin kulağına eğilerek,

-Kitabın yazarı kendisini övmesi için bu konuşmacıya bir şeyler vaat etmiş olmalı, dedi.

YENİ BİR YAYINEVİ

Yeni bir yayınevi kurduğunu söyleyen genç kadın, tematik kitaplar yayımlayacağını, bunlardan ilkinin ise bir küfür sözlüğü olacağını söyledi.

Orada bulunanlardan biri:

-Yani? diye sordu.

-Yanisi manisi yok, bildiğiniz küfür sözlüğü işte...

-Yani biraz yakışsız sözler mi?

Daha bir açıklık getirdi:

-Hayır, başta da söylediğim gibi resmen bir küfür sözlüğü olacak. Gündelik dilde kullanılan küfürlerden oluşan bir sözlük...

Orada bulunanlardan bir başkası:

-Bu işi sürdüreceksen bir süre benim yanımda kurs görmen gerekir, dedi.

KÜL VE KÖZ

Çünkü kül ve köz anladım kül ve köz bildim şiiri

Ey budala ey bulduğu her dalda
Gama yol düşüren üzgün kuşlar yoldaşı
Ey hüzne erken verilmiş çırağı
Kırılmış, boylu boyunca toprağa serili her papatyada
Ey üzerlerine dökülen üzgün şafağı öpüp
Kederler ve acılarla kol kola
Başlayan çağın kapkara ağzına

Çünkü kül ve köz anladım kül ve köz bildim aşkı

Ey çöle giden çölden geleni
İçindeki mecnunda karşılar diyen
Ey bir yıldızda arayan sönmüş güneşlerin izini
Ey bir yalnızlıktan sarı bir çiğdeme kardeş
Gölgesini evlerin önünde kaybetmiş yorgun derviş
Yüreğindeki sızını
Ağzındaki acıyla konuş

Çünkü kül ve köz anladım kül ve köz bildim şairi

Artık vücudum yok sesim var Sivas'ta
Nesimi'nin yüzülen derisini giydim
Koydum kolumu çırılçıplak bir kaynara
Derinlerden yüreğinden getirdiğin
Hüznün köpüğünü öp şiirin yüzünde
Çünkü artık vücudum yok
Dedim sana, sesim var Sivas'ta

Çünkü kül ve köz anladım kül ve köz bildim kelimeyi

Bir büyük bir ağrıdan içime kırağılar yağdı gece
Yürüdüm yüreğimdeki ıssızlıktan daha büyük bir ıssızlığa
Ey durup durup taşıyan göğsüne bir dağ resmi düşürmüş
uzak bir ırmağı
Yakamozlarla bakışan bir çocuktan tanıdım ben bu
dalgınlığı
Çünkü kül ve közdür kendi kalbinden mezun bir çocuğun
kelimeleri
İçinde bir dere karışır
Ve bir çocuk çoklukla
Alnında yanan bir alıngan ayışığı olmayı tartışır bir dağla

Çünkü kül ve közdür kül ve közden ibaret
Bütün yenilgilerini almış şair Ahmet Erhan yüzüne
benzeyen acılı bir ülke

Çünkü kül ve köz konuşur kim konuşursa
Öter bir çayır kuşu kalın bir ağzı
En ince bir dal ucunda bir başına
Bir ırmağın davetine çağrılı bir çocuk
Kahırlı bir türkü gibi
Dağlara acıyla bağırır adını
Çünkü şair şiirini susturdu
Çünkü dağlara dalgınlığını
Ayışığına kara bakışlarını bağışladı bir anne

VİRÜSLÜ EV DURUŞLARI

Varoluş Marifetiyle

teselli ediyor kendini yalan dünyanın atı
tutunarak meşru bir itiş kakışa
yakışmaya çalışıyor ulukış yılmısı
deli fişek günlere

Gerilmiş Küçük Çarelerle

yakalamış rengini biçiyor kumaşını
örtecek bıkkın bunalmış düşkünlüklerini
vitamin seçiyor vahşi hayvan ruhuyla
terleyen elek kaçkını sancıklarına

İpini Kemiren Teslimiyetle

dertleşiyor yaşlanmış düşleriyle
yakına ve uzağa gururla taşıdığı
nerede kaldı o melankoli o yeşil atlas
ateşte yürüyen huyların uzanacağı

Yalınayak Kaçamaklarla

yeni adımı arıyor
ürkü günlüğünde kokladığı saflığın
ayracın ucunda aşkla kıvrılmış sessizliğe
kediler güneşler akdikenler

Aynı Çekimin Altında

açıyor soylu kafesinin tülünü
dışarıda çiçeğini öpüyor yağmurlu mayıs
sirasını bekliyor yüzünde yakalanan serçe

Kalbinde Biten Diken

dedim ki seni de mi o buğulu boy aynası doğurdu
yeryüzünün iyilikleriyle sırlanan

Çünkü kül ve közdür bir çocuğun ağzında kara bir şarkı

Yapayalnız yıldızların ışığında oturmuş ağlar çığlık çığığa
Kanatları ağır uçamayan bir Albatros deniz kuşu
Ah kırağı değil gözyaşlarıdır parlayan çimenler üstünde
Çünkü dağlara dalgınlığını
Ayışığına kara bakışlarını bağışladı o anne
İnce bir dal ucunda bir başına
Öter bir çayır kuşu
Serpilir sesi ağzı
Serpilir kar dolu bir gökyüzüne

İŞTE BİR HAZİNE: "YİTİK YANKI"!

Ramis DARA

Muammer Karadaş'ın (1960) beş şiir kitabı bir arada "*Yitik Yankı*" adıyla yayımlandı –Klaros Yayınları, 2020. Bir "Toplu Şiirler" kitabı bu. Dördü daha önce yayımlanan kitapların, beşincisi ve yenisi, 478 sayfalık bu toplamın sonunu oluşturuyor.

*

Şairin 20'li yaşlarında yazıp 4 bölüm halinde sunduğu 19 şiirini bir araya getiren *Aşkta Sakınmak Olmaz* (1988) adlı ilk kitabı, ölümlü insanın yeryüzü konumuyla toplumsal sorunlardan kaynaklı bir atmosferi yansıtıyor, kabaca. Parçalı, kopuk, sayıklamalı anlatımcı, lirik, iyi bir şiir havası sunuyor okuyana hemen.

Kitabın adı, bağlamsız düşünülünce, cinsel çağrışımlı aşkı akla getiriyor gibi biraz. Ama kitapta geçtiği şekliyle ve bağlamında değerlendirince, bunun bir tür toplumsal adanmışlıkla ilişkili olduğu görülüyor. Şu dizeler durumu belki tam göstermese de:

"*Sakınmak gelmedi elimizden boynumuzu // Aşkta sakınmak olmaz, olursa aşk olmaz*" (s. 24).

Öte yandan, toplu şiirlerin adı, "Yitik Yankı" da, nüve olarak bu ilk kitapta saklı gibi duruyor: "*Kimse böyle şarkılar söylemiyor artık / Sen koyakların bana geri verdiği sessin*" (s. 73). Yankı, bir engele çarparak geriye dönen ve ikinci kez işitilen ses, bilindiği üzere.

Kitapla ilgili kısa kısa:

- Benim için şah dize: "*Yaslan da gidelim ey kıyı, üşümüştün*" (s. 27).
- Sihirli sözcükler: "*ırık*" (5 kez) ve "*elma*".
- İlginç uyak (kendine özgü, belki kekre, az rastlanır, o yüzden güzel): "...kama / ... üstüme" (s. 53).

Hem ırık'ı alıntılanmış olalım, hem de gizli toplumsal damara işaret olsun diye: "*Yaralı bir duruş gibi sızıyor ülken / Kırık kapı ırıklarından, çatlak testiden*" (s. 19).

*

İkinci kitap *Bir Tetik Boşluğunda* (1998), varolandan hoşnutsuzluk, onunla yetinmeme, sınırları zorlama, tabu kırıcılık ve bir arama kitabı olarak başlıyor. Ve başlayış o başlayış: "Değil" bölümü, dolu dolu, kallavi bir kitap boyutunda. Sonraki "Yangın Çıkarma Rehberi'nden" bölümü daha insafli neyse ki, ama bu da ilk bölüme göre gölgede kalıyor haliyle biraz. Ve son bölüm "Öte Öte Öte".

Evet, burası "değil"; "öte".

Hedefe varıldı mı? Tetik boşluğu alınırken neler düşünüldü? Ayrıca hedef neydi-kimdi? İçinde mi şairin, dışında mı?

Birkaç yerde ipucu var tabii.

"Öte Öte Öte - XVIII."nin italik yazılı alınlığı ya da alt başlığı şu:

"*Kendimi Arıyorum, Bulduğum Yerde ya Vuracağım ya da: Öte...*" (s. 184)

"*Redd-i hayat, seçenek sayılmıyor, niçin?*" (s. 178)

Sayıklamamsı, kopuk, lirik anlatımı iyice amorf hale gelmekten, dağılmaktan, arada bir ya da sık sık, tekrarlar kurtarıyor. Sıkmayan batmayan bu tekrarlar çimento işlevi görüyor. Şiir bitişlerinin açık uçluluğunu da, tekdüzelik oluşumunu engellemesiyle, ilginç ve değerli buluyorum.

Belki biraz öznel bir kitap özeti vermek istiyorum burada: Neyi bulduysan, aramaya devam et; o değil! Ve tabu kırıcılığa da devam...

Muammer Karadaş, dış dünyadan biraz kopuk, beyniyle yüreğindeki hesaplaşma sonuçlarını dile getiren bir şair

konumunda, bu kitapla, iyice. İnsanı ve anlamını, bütün anlamları kırarak bulmaya çalışma eylemi içinde.

Toplumsallık neredeyse yok, insanlık durumu, varoluş sorunu tek gibi; ancak arada 1990'ların başında reel sosyalizm umudunun çöküşü, kimse tarafından unutulmamalı, şiir okurlarınca da.

"Öte Öte Öte" dizi şiirlerinin XIV.'sünde "önemsenen her şeyi", "bütün değerleri" "çöpten" topladığını, ama her şey gibi bunun da "anlamsız" (s. 179) olduğunu söylüyor şiir kişisi.

Alıntılar:

"*İnsan olmaktan yorulduğumu anladım*" (s. 195)

"*Bütün dinlere seçenek öpüşlerdir yalnız*" (s. 144)

"*Ama birçok şey söyleyerek / Hiçbir şey söylememeyi yeğledim.*" (s. 175)

"*Lirizm, herkesin ortak açmazıdır.*" (s. 177)

Kitabın havasına pek uymasa da, bağlamından uzakta ve konu dışındakilerin, duyguların, uzak ilgililerin dikkatini çekecek bir dizeyi de kaydedelim geçerken: "*Düşerim masaya bir gün bir cığara külü gibi*" (s. 189).

*

Şairin 41-43 yaşlarında yazdığını vurguladığı ("2001-2003") üçüncü kitabı *Bütün Zamanların Yabancısı*'nda (2012), Dante'nin Cehennem ve Araf'ında gezmeye devam ediyor gibiyiz. Ama bu kez yaşanan güncel Anadolu coğrafyasına göndermeler de var biraz. Ve Turgut Uyar'dan, Metin Altıok'a, Ahmet Haşim'den, Yahya Kemal'den Can Yücel'e, Necip Fazıl'a, Divan şairlerinden Karacaoğlan'a ve daha sayısız... şairden selamlar, göndermeler, kısa alıntılar eşliğinde.

"*Bu kitapta, artık herkesçe bilindiği varsayılan birtakım dizeler turnak imi (" ") olmadan kullanılmıştır.*" (s. 302) açıklaması bulunuyor kitap sonunda.

Bence bu kitabın göndermeleri üzerine, ya da doğrudan alıntı yapılan şairlerle ilgili, bağımsız bir araştırma yapılmalı. Ya da belki de bunu şairinin kendisi yapmalı. Böyle bir çalışma kitabı, kitaptaki şiirler toplamını zenginleştirir; ondan bir şey götürmez bence.

Bu çalışmayı şairin yapıp yayımlaması daha yararlı da olabilir, hem kendi kitabına katkı sağlar, yorumları zenginleştirir; hem de, bu turnak işaretli alıntı yapmanın internet ortamında şiire yabancı hevesliler elinde dejenerasyona uğraması engellenmiş, bunun özel bir durum olduğu vurgulanmış olur.

Önceki kitapta yoğunlaşan, akla, biraz Edip Cansever'i, sonra belki daha az İsmet Özel'i getiren, hayatın bütün alanlarına, anlamlarına sonsuz saldırı, sert eleştiri, sorgulama havası, bu üçüncü kitapta tavsamıştır. "*Plastik zaman*", (s. 222), "*plastik ömür*" (s. 258) kabullenilmiş gibidir.

-5. kitapta da "*plastik bir kalabalık*" (s. 442) geçecektir.

Alıntılar: "*Uygarlığın köküne kibrit suyu! Bütün tanımlara ölüm!*" (s. 265), "*Unutma, karanlık, senin kisven ve kimsendir.*" (s. 278), "*Ne var ki, aramak, bulmaktan daha değerliydi.*" (s. 283), "*Sorun cinsimizdi, insan kalıbında dökülmüş olmak.*" (s. 284).

Şairlerin biliciliğinden söz edilir zaman zaman. Burada başka tür bir bilicilikle karşılaştım adeta ben de. Dante'yle ilgili cümleyi kurduğumda kitabın başlarındaydım. Sonlara doğru Dante gerçekten karşıma çıkmaz mı (s. 280); ama bunu, kendi biliciliğimle değil, şiirin sezdirme gücüyle açıklamam gerekiyor tabii ki.

*

4. kitap *Issızlıklar, Yalnızlıklar, Umarsızlıklar*'ı (2017) şair, ölen ana babasına adar, kitap da, prolog (öndeyiş) gibi sunulan Anası Ölen Çocuk şiiriyle açılır. Asıl şok edici sürprizse, kitabın ilk bölümü "İlkyaz Mırıltıları"dır. İlk 51'ini *Akatalpa*'nın Haziran 2011, Ağustos - Eylül - Ekim 2015 tarihli dört sayısında yayımlama şansı bulduğumuz, 100 adet özel haiku var burada. Haiku adı hiçbir şekilde kullanılmasa, hatta ima bile

SON TEMRİN

Mahir ve Gamze için...

edilmese ve vezni tutmasa da. Doğanın uyanışına ilişkin hoş, yumuşak, yarısı susularak söylenmiş yazılmış gözlemler, duygulanımlar, düşüncüler bunlar.

Haiku alıntıları koz helvası yerine geçer; oylumu ve ayrıca bağlamı gereği, büyük bir atmosfer sunmuyor gibi gelebilir; bunu göz önüne alarak okumakta yarar var:

*Tan
Rengi bir kımltı bir kımltı
Taze otlarda*

*Yüzyıllık bu
Gelinlik giymiş elma ağacı
Minicik bir çekirdekten*

"Başrolde Hüzün" bölümü de önceki kitapta başlayan dinginliği sürdüren, bunu biraz daha belirginleştiren şiirlerden oluşuyor. Hatta burada, muhtemelen yeterli sertlikte olmadığı için, ilk iki kitabında elediği, eski şiirlere de yer veriyor, şair.

Son bölüm "İssızlıklar, Yalnızlıklar, Umarsızlıklar"a adını veren 10 bölümlük uzun şiiri de *Akatalpa*'nın Şubat 2016 tarihli sayısında yayımlamıştık. İlk iki sert kitabın havasıyla uyumluluk söz konusu burada. Daha doğrusu bu şiirde o sert dünyanın içyüzünü görür gibiyiz biraz: Reel sosyalizm düşünün sona erişinin yansımaları. O sert şiirlerde, toplumsal sorundan çok varlıksal sorun söz konusuydu oysa. Demek ki varlıksal sorunun arka planında da, o yıllarda az çok hepimizin yaşadığı bir toplumsal düşbozumu varmış.

"*Bir zamanlar devrim filan yapacaktık, kurtaracaktık dünyayı zulümden*" (s. 390).

Kitabın bu bölümünde Adnan Satıcı Anıtı adlı bir şiiri de var Karadaş'ın, yine *Akatalpa*'da (Aralık 2009) yayımladığımız.

Ben sevgili Muammer Karadaş'la Adnan Satıcı'yı, Ahmet Erhan'ın okul arkadaşları olarak tanıdım, Ankara'da FRTEM'de, Hüseyin Ferhad'la radyo metin yazarı olarak çalışırken. Üçlü Gazi'nin Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde okuyorlardı. Sevgili Adnan konuşkandı, ama Muammer biraz suskun, hatta içe dönük biriydi.

Bir Tetik Boşluğunda kitabındaki Bir Ayrılaşmış Balladı şiirinin sonunda "*Ankara, Büyük Ekspres; Ahmet Erhanlı, Behçet Aysanlı, Adnan Satıcı, Tefik Şenyuvalı... günler*" (s. 124) notu vardır. Ahmet Erhan adı sadece bu notta ve böyle geçer.

Her iç dünya ve şiir özeldir; bir noktaya kadar gidilir ve oradan dönmek gerekir, ötesi gereksiz aşırı yoruma girer.

*

Toplu şiirleri tamamlayan 5. kitap *Uzun Bir Siyah*'ta (2020) birbirinden epey farklı sayılabilecek dört bölüm var. İlk bölümün, dolayısıyla kitabın da ilk şiiri, İlyaz İlk Aşk'a, izinizle özel ve özel bir işaret koyuyorum: Benim son yıllarda artan doğaçıl dünyamı da kapsadığı için.

İkinci bölüm'de Sivas yangınında yitirdiğimiz Türkçenin ve Türkiye'nin yüz aklarından Asım Bezirci, Metin Altıok ve Behçet Aysan'la ilgili birer şiir var (Temmuz - Ağustos - Eylül 2018 tarihli *Akatalpa* sayılarımızda yayımladığımız); üçüncü bölümde gazel, rubai gibi klasik türlerin çağcıl örnekleri bulunuyor. Kitap ve dolayısıyla toplu şiirler, son bölüm "Eskici"deki 16 parçalık ironik eleştirel Eskici şiiriyle kapanıyor.

Bir uzun şiir yolculuğunda yer yer doyum - dolum noktalarına ulaşır gibi olur, endişelenebilirsiniz. Ama sevgili Muammer Karadaş ne yapıp yapıyor, adeta şapkadan tavşan çıkarıyor ve yeni bir heyecan dalgası yaratıyor. Kitabın sonundaki bu parçalı ironik şiirler toplamı, bence çok hoş, hatta harika bir kapanış oluşturuyor...

*

Başta sihirli sözcük olarak verdiğim "ırık" sonradan gündeminden düşüyor şairin, ama "elma" kitap boyunca

Solumuzda, davudi bir ses bağırdı: "Ey ahali, dünyanın saati Susmak üzere. Birazdan, anne evladını tanımayacak. Yeryüzüne ektiğimiz zehirli tohum, hepimizi boğacak."

Korkak bir uğultu koptu mahşeri kalabalıktan. İnsan seli, Bir kum fırtınası gibi yuvarlandı zamanın son duvarında.

Hemen önümüzdeki kadın, düşük yaptı. Birkaç kişi sağa sola kaçıştı. Yanımdaki ihtiyar ağlamaklı, söylendi: "Peki şimdi bize ne olacak?"

Yıllar önce, annem söylemişti; sırtımdaki çarmıhı doğuran büyük yara! "Açlık, en eski hastalığıdır yoksulların; paranın tımarhanesinde çıldıranlar için, sıfırın sanatı."

İşte nasıl yengin kehanet! Vahşetin korkunç atları
Can çekişirken içimizdeki mezarda, şeytanın vaftiz ayini
başlayacak
Şu zifiri gök semada. Biliyorum, hep birlikte yenileceğiz.
Önce kana, sonra zamana.

sürüyor. Hatta son kitapta da adında elma bulunan iki şiir yer alıyor: Elma Sofrası ve Elmadan Önce.

Elma, Adem ile Havva'nın cennetten kovulmalarına yol açan yasak meyve olduğu gibi, ünlü Troya'nın yıkılışına yol açacak olaylar zincirinin başlangıç halkasını da oluşturur bilindiği üzere.

Paris'in elindeki elmayı üç güzellerden Afrodit'e vermesi ve sonrasında güzeller güzeli Helena'nın aşkını kazanıp onu kaçırmaması, bunun üzerine suyun öte yakasından öç almaya koşup gelen Akhalar ve Anadolu için büyük yıkım!

Neyse ki bu tarihi ve mitolojik yıkımdan *İlyada* ve *Odysssea* destanları doğar.

Batılı yorumculara göre "*elma küresel şekliyle, dünyasal arzuları ya da bu arzuların doyurulmasını ifade eder*" (Jean Chevalier - Alain Gheerbrant, *Dictionnaire des Symboles*, Paris, Onzième réimpression: 1990).

Muammer Karadaş da, "*Evet inanırım (...) çürüyen elmanın / kütür kütür elmalara gebe olduğuna*" (s. 213), "*Sulu bir elma kadar çekici, hem de karanlık*" (s. 425) gibi dizelerle bu yorumdan çok uzakta durmuyor sanıyorum...

Yitik Yankı'daki şiirlerin ve belki elmanın, öteki izleklerin yeni yorumlarını, şiirleri dikkatle ve özenle okuyacak şu gelecek meçhul okurlara bırakarak ayrılıyorum huzurlardan.

Muammer Karadaş'ın toplu şiirler kitabı *Yitik Yankı*'yı (Klaros yayınları, Nisan 2020) oluşturan kitaplar:

Aşkta Sakınmak Olmaz, Cem Yayınevi, İstanbul, 1988, 80 s.,
Bir Tetik Boşluğunda, Öteki Yayınevi, Ankara, 1998, 112 s.,
Bütün Zamanların Yabancıları, YeniYazı Yayınları, İstanbul, Şubat 2012, 96 s.

İssızlıklar, Yalnızlıklar, Umarsızlıklar, Öteki Yayınevi, İstanbul 2017, 108 s.,

Uzun Bir Siyah, Ankara, Klaros Yayınları, Ankara, Nisan 2020, 78 s.

GELECEK NEREYE?

Hüseyin PEKER

Yaz bitiminde sinemalar açılır, tiyatrolar yeni repertuarlarını duyururlardı. Opera, bale de öyle. Bu sene ekim ayına hangi koşullarda gireceğimizi bilemiyorum. Holywood, Ferzan Özpetek, Pedro Almadovar, Nuri Bilge Ceylan, Çağan Irmak yeni çalışmalara girecekler mi? Hadi bizim dergilerden vazgeçmeyenler çıkar. Yayınevleri de editörlerini yeniden masa başına çağırır. Eski hızında olmasa da bir yayın hayatı bir ölçüde canlanır. Ama ne bir film için setler toplanır, ne dizi için. Keyifsiz bir sinema açılışı ile birer aralıklı oturarak seyredilen filmlerin seyircisi de türker ve azalır. Tadı kalmaz opera, bale ve tiyatronun.. Açılırsa tabii. Sezon bile ertelenebilir.

Şimdi ben de salgın öncesi elimdeki kitaplardan bir demet tanıtmayı sürdürüyorum. Bir gün onlara da kavuşma, biriktirme olanağım kısıtlanır mı, bilmiyorum? Beklemedeyiz, gelecek nereye?

İlgimi çeken ve üzerinde türlü düşünceler ürettiğim ilk kitap, **Özer Aykut** imzalı '*Karantina*' adlı şiir kitabı. Üzerinde düşünülecek, fikir üretilecek nitelikli ve özgün bir çalışma. Üstüne usumu yordüğüm ilk şey, Meda Kitap 2020 etiketli bu şiir kitabının ilk basımının 2007 yılında Altıkırkbeş Yayınevinde basılmış olması. Bir şair ikinci kitabını yayımlamadan, ilk kitabının ikinci basımı ile işe başlar da, dönüş yaparsa; zihnimde sorular yaratıyor. Oysa yeni çıkan kitabını öne çekse (varsın), ardından ilk kitabının 2. baskısı ile bizi karşılarsa görünüm daha hoş tabii. Şair hakkında, şiirinin gelişimi üzerine daha inandırıcı veriler buluşturuyor olacaktı. Oysa, şimdiki izlenimim, şairin ilk kitabına güveniyor olması, ve ikinci kitabını yayınlamada ıkmıp sıkınmıyor olması..

Bunların dışında en az on üç yıllık bir şiir kitabı üzerine konuşmak bana da pek sağlıklı gelmiyor. Gene de, bende Özer Aykut'un yarattığı izlenim, ilginç buluşmaların topladığı, zengin bir imgelem kaynağından yola çıktığı, ayrıntıları güzel kovaladığı yönünde. Behçet Necatigil gibi sesi nerede kısacağını biliyor, titreşimleri iyi ayarlıyor. Kısaca şiirinde tonlama, müzik, aradan araya mesafeli geçişlerle renkli görüntülere yer vermesi hayli ilgi çekici kılıyor şiiri.

*'pabucuna arı girmiş çocuğun anne üf!
de geçsin soluğunu yutkunmuşum
üzülmüyorum artık
avuç içime çizilen deniz
dalgalı da güzel'*

Yukarıdaki örnekte de belirttiği üzere, kelimeleri devrik kullanıyor, anlamları sarsıyor, evirip çeviriyor Türkçe düzenini. Bunun bir örneği olarak saydığımız Ece Ayhan'ın '*Bakışsız Bir Kedi Kara'sı*', Ö. Aykut da '*kedi tekir*' olarak şekilleniyor. '*piyango biletlerinde babaların*' gibi değişik yerlere de uğruyor şair.

*'ıslanıyorum ben de
hiç uyanmıyorum
dışına hiç'*

Örneğinde görüldüğü gibi, kelimeleri devirmekten sakınmıyor Ö. Aykut. Pazaryerini anlatırken yarattığı cümbüşe dikkat:

*'kırık yumurta satamaz olmuşum
gibi kesekâğıtları saklar pişkinliğimi
yine de
gibi kesekâğıtları saklar pişkinliğimi
bu hafta salı pazarındayım aşermenizin'*

Yukardaki örnekte varsaydığımız tatlı karmaşanın elbet bir ucu belirgin. Ama Ece Ayhan'la Behçet Necatigil'de sık rastladığımız devrime, eksiltme tekniklerinin '*sapan kırıyorum çok*' gibi esrik devrilmelere vardığı bir özgün anlatım bu. Zorlama sayılmaz, ayrıca yerinde dırmayan haşarı bir anlatım.

Ben Ö. Aykut şiirini sevdim. İkinci kitabımı ilkinden önce görmeyi yeğledim. İlk kez ikinci baskıdan okumak, benim yere göğe koymamı eksik çatalda bırakıyor.

Ö. Aykut kitabıyla ilgili yukarıda; ilk çıkışı 2020 yılında, 2007 yılında ilk baskısı yapılmış '*Karantina*' şiir kitabı ile olmamalıydı demiştim. 2009 da '*Düş Ağacı*' kitabıyla, 2018'de '*Beyhude*' (Meda Kitap) ile çıkış yapan şairin, iki yıl aradan sonra ikinci baskı yerine yeni bir kitapla yakın coşkuyu yaşatması istemimden söz etmek istemiştim. Bu zengin imgelem fırtınası yaratıcısıyla ortaya dökülen şairden de beklenen oydu. Yeni kitaplar, yeni soluklar anlamında.

Levent Karataş elbet dikkat çekici bir şair. Konuşur gibi yazıyor, yanına kattığı ya da güç aldığı Lale Müldür, Seyhan Erözçelik, Hakkı Zariç gibi duyarlılığına bir arkadaş ekibindeki şair esintisinin çoğaltmasıyla. Aslında koşmanın şiirini yaşıyor, aynı zamanda soluklu coşmanın. Ama bütün bu koşular, '*sokaktayım nihayet*' tanımlamaları, çarpma, sendeleme, düşmemek üzere yürüme ekserisleri hep hayalden kopan şeyler. Sevgi asla son bulmaz diyor, sevgi ortada bir koşu halinde.. Oradan oraya çarpan bir sevgi. Niteliği ile bildiğimiz sevgilerden değil. Uçarı bir koşturma, belki de konma. '*Peygamberler ortadan kalkacak*' diyor. Hepsini bir ütopya. L. Karataş hayal ettiklerini anlatır veya konuşur gibi yazıyor. 'Yoksullukla' diye benzediği şeyin bazı şeyleri elde edememe ile ilişkili olduğu belli. Bildiğimiz yoksunluklardan değil ondaki. Tanrıyı hissediyor, mor *İnci*'li elinde tutuyor. Şarabı, ekmeği çoğaltıyor. Kase'den üç damla oluşurken toplanıyor bunlar. Rus ruleti, küfürleşmeler, provokasyonlar. Düşteki bir sese anlatır gibi. Ya da Fransız şair Blaise Cendrars'ın denize karşı fırtınalı dalgalarla avunmasına benzer bir şey, söz onda.

'*yuğın, zannedenlerin lanet gücüne tapar*' iğdiş edilmiş bir şiir ezberinde. Ustası Ece Ayhan'ın grift dilini kullanmıyor, ama anlamın ucu Ece ile bezeli. '*Rakıya süslenmek*' derken esrik hale verdiği değer de ortada. '*Tiyatro biletlerinin yağmurda ıslanıp yutulması*' da arayan ve önüne diktiği kudretinden ses alan mucizevi beklenti. Kısaca '*Ona Yaşadığımı Söyle*' (Öteki yayınevi, 2019) L. Karataş'ın farklı sesle ateş ettiği, varlığını aşka yürüttüğü derin soluklardan: geniş ve çaprazlı. X kuşağından kopmuş mektupla karışık bir veda.

Aydanur Saraç, '*Yeryüzü Eşiği*' adlı üçüncü şiir kitabında 'Sonra Güller Kırmızı' ve 'Mesafeler' adlı önceki kitaplarından farklı olarak, geniş solukla konuşan bir bilge kadın imajıyla karşılıyor bizi. Kararlı ve dünya değerlerinin ötesinde çıkmış bir sesleniş. '*Sanmayın ki elleri ceplerinde yaşıyorum, bir serçe öldüğünde her evin avlusu kadar kirliyim ben de*' Zaman, ışık, karanlık benzeri imgeler, parlıtlar: kısaca şiirine yön veren hikmetler. Bir dinsel vecizenin hikmetinde söyleme dahil olanlar. Elleri ceplerine yaşıyorum derken (ben herkes gibi biriyim aslında) diyor, ama kendine ve dünyalı olma haline de itiraz ediyor. Herkes gibi kirli olmak, temiz kalmaya arzudur sırasında.

'*uzun bir uyku için mi buradasınız hepimiz*' diyor. Bu kitap baştan başa, dünyada yaşayan kendi akranlarının üzerinden bir hoş sohbet söyleme dönüşmüş. Bütün dünyalı arzuları, istem dışı yersizlikleri aşmış bir dünya görüşü, yaşamak adı altında bir sistem geliştiren elçilik. '*yosunlar taş olduğumu fısıldıyor*' da onun tanrısal dokusunu ilan etme hali. '*tanrı üstümüzdeydi oysa her gece*' dedim ya kendini tanrının elçisi gibi gördüğü, ve bizle okurla bu konuda görüştüğü her halinden belli. Kitabın adı da

KÖPRÜNÜN ORTASINDA II

...
gülüşe aldanma
güneşin bir tebessümüyle
solar tüm renkler
...

bu yüzden 'Yeryüzü Eşiği'. Dünyanın çakıl taşı, 'oda kasveti'nin değerleri yük gibi üstümüzde. Çıkar yol aranıyor, yaşamı bir an olsun aşmaya. Artık kendini bağışlamak isteyen birini dinliyorsunuz.

Aydanur Saraç, tanrı katında bir kitaba çalışmış. Bütün boşlukları kapamaya çalışmış; acıları dindirmeye, hayatın iplerini gökyüzü katına çıkarma yeminli, düşünsel ve ermiş tarafı yüklü bir şiiir. Bir bilge kadının ağzından. Oldukça da çekici..

Özgür Zeybek, 1979 Manisa doğumlu, öğrencilik yıllarında siyasal nedenlerle bazı olaylar atlatmış, sonra da dönemin dergilerinde yazmış, edebiyattan kopmamış, üç şiiir kitabının ardından 2020 Klaros yayını 'Uçurtma Yarastı'nı çıkarmış, üretken bir şiiir. 'kiraz reçeline dalıp, göklere çıkan, iki beyaz güvercin söyledi sana' diyor kitabın ilk şiiiri 'Çok Sesli Konuşma' da. Şimdi diğer şiiirlerinde görüntülere bu denli yüklenmeyen şiiirimizin burada imlediği üç imgeye dikkat ettim. Neyin işareti bunlar? Kiraz reçeli; koyu kırmızı rengi, yakıcı tadıyla biraz da içindeki devrimci öznenin simgesi gibi işaret ediliyor. Bu koyu kıvamın içine dalmak, ondaki taşkın ruhun bir belirtisini de imliyor sayalım.. Onu göklere çıkarıp, iki beyaz güvercinle (*barış imgesi*) buluşturuyor. Belki onun içinde ürperen coşkuların bileşkesi gibi bu dize. Şiiirin sonrasında (sınırlar insanlarla çizili), (korkma çocuk) benzeri iç kıpırdanışa dair dizelerle sürüyor şiiir. Ardından 'kuşlar, terk etmez soğumayan bir şehri' demesi şiiirin, yüzyıllarla ifade ettiği şeylerin bütün insanlıkla konuşmuş bütünlüğe erştirilmesi. Ve ardından şu dizeler: 'bağırdıkça açıldım' 'ölülerimi saydım, topraklarını değiştirdim çiçeklerin' Eve dönmeyen çocuklar içersinde dolanan, yıkılmış insanlar arasına çöreklenen bir şiiir var karşımızda. İçi tıkanmış, daha doğrusu 'ayna ne büyük bir buluşma' benzeri insana, toplumsal yaralanmaya dair ipuçlarının yer aldığı bir dünya Ö. Zeybek'teki.

Bembeyaz, buz gibi rakırlarla örülü bir sitem. 'hızlı hızlı çiğnedim cesedimi' diyen boğulmuş bir öfke. Saçamadığı bir yürek. Bu sabah bir mezarı okşadım diyen bir iyi niyet.. Bizi çocuklar uğurlasın diye bir sevgi kupürü. Nabız, damar, terk.. En sevdiği imgeler Özgür Zeybek'in. Bu taşkın yüreğin biçime doğaçlama yazmaktan daha fazla yer vererek, çok çarpıcı sonuçlara ulaşacağımdan eminim. En azından ismini, baş sıralarda duyuracak:

*'ben ölürsem küçülerek ölürüm
gövdemden soyunur, kundağa gömülürüm
gezdiğe dudaklarını avucumun ezberinde kalıyorsun
nereme dokunsan, oramdan öpiyorsun, utandığım oluyor
seni ilk öptüğüm şehri boğazımda taşıyorum'*

Özgür Zeybek'i bu sahici, hiç yapmacıksız, özen taşımayan şiiirinden ötürü kutluyorum.

ÖMÜR SUYU

hangimiz belleyebildi ki,
ömür suyumuzdan ,
kaç tane bıçağın bilendiğini?

AVLU

Ağaç çiçek açarak görür.
Ağacın içinde ne var? Açmadan bakın.
Ağaçların haklı olduğunu kim söylüyor? Kalem.
Yol açıyordu o yoldan yürümeyecek olanlar.
Rüzgâra ait bir oda tuttum.
Kalburun üzerinde kalamayacağımı kabul ettim.
Çıralar cidden cadde de mi?
Salyangozları ezmemek için dikkat ettiğim bir sabahtı.
Dünya hava atarak yürünecek bir yer değildi.
Yumuşak yürekler için beyaz televizyonlardan siyah taşlar yağar.
Pencereler gözdür, pencereden bakarak pencerenin gördüğünü görürüz.
Taşla tanışmam, düşmem, kafamı yarmam, kanımın akmasıyla başlar, taşı kucaklamam, taştan ev yapmam ve taşı yazmamla devam eder, kan hâlâ akar taştan.
Babam avlu çevirirken taşların arasına hangi taşları koyacağını iyi bilirdi. Ben büyüyünce kelimelerin birer taş olduğunu anladım, nereye konması gerektiğini düşündüm, sonra koydum, avlu çevirdim kendimce.
Hayatı boyunca hızlı koşması için kırbaçlanmış at, şimdi de yavaşlaması için kırbaçlanıyordu, daha sonra ise durması için kırbaçlanacaktı. At dediğin kırbaçlanırdı.
Açsa da açamasa da en çok taşrada tahta pencereleri ve renkli perdeleri severmiş rüzgâr.
Tıkandığımda taşları düşünüyorum
Dağın kaymasını engelleyen taşı
Ya da ayağıma dolanan taşı
Eğilip alıyorum taşı, biraz uzağa taşıyorum
Yolu açtığımı sanıyorum, yanılıyorum
Taşın bittiği yerde kayalıklar başlıyor
Yağmur dereyi konuşturuyordu
Rüzgâr tepeyi
Karıncalar kentine/Gölgeler düştü
Yolumuza böceklerle devam edeceğiz.
Bozkırın ortasındayım, bozkırın rüzgârlarını, bozkırın rüyalarını, kurumuş armut ağacını ve armut ağacındaki öten kuşu içime alıyorum. Ömrümce ötecek olmam bundan.
Sözcüklerin tozlarını almak, tozların sözcüklerini almaktan zormuş.
Önümüze karanlığı yığsalar ve karanlığın üzerine güneş hiç doğmayacak ve boşuna ışığı aramayın yazsalar ne yapardık?
Uyandıığımızda içeriz diye son anda aldığı soğuk suyu masanın üzerine koydu, köpek sesleriyle uyandıığında sabahın ayak seslerini duydu, masaya baktığında şişenin açıldığı, biraz içildiği ve suyun içinde mavi kalpten bir buz parçasının oluştuğunu gördü, peki ne olmuştu?

DİLSİZ AYNA

Hüseyin ALEMDAR

*Söz uçar, yazı kalır!**

Elimde "solgun bir gül" ne zaman Behçet Necatigil'e gitsem, evde; şiir çalışıyor. Odası ve parmak uçları sigara ve tütün koksa da "Evler"i, her bir şeyi yaşamak ve serin mavi. Yalanım yok; ondan öğrendim şiiri beklemeyi-bekletmeyi, hayatın ve aşkın dilini, sözcüklerin dinini, dahası şiirin bekleme yaşını. Onun şiirleri gibi aşka ve ölüme kapalı, sevmelere ve sevgi(li)lere "Açık" olmayı istedim daha çok ve çokşimdi. Yaşayan şiirimizdeki hem "açık" hem kapalı" olma hali sanki bir tek ona özgü, onda var: "*Aşınmış tahtaları kim yeniler gelince/Döner azdan başımız, sonra uzar ıssız kır/Bir bizdik san sen, oysa gelir hep biri/Kurar yeni barınak kullanıp aynı taşları/Yani ne mi diyorum, çok kurak tarla/Çünkü asil şiirler bekler bazı yaşları*"**

Necatigil ki; o gitti gideli "solgun" ya da "diri" birkaç sarı gül herkeste, her evde her odada: Necatigül!

Dilimdeki yangınla yazdım ne yazdıysam. Kalbin iştahını kalemin şehvanî iştahı anlatır, anladım. Varsın ölü ya da diri elimden hiç kimse tutmasın; kalemin dostu el, elin kirvesi kalem. Kanadıkça ve yazdıkça; söz kulağa, yazı uzağa, şiir en uzağa düşer.

İlk hüznüm ilk şiirlerim Unkapanı ve Cibali gibi A. Kadir. Hüzünlenmek ve hatırlamak herkesin gençliğidir biraz; yirmili yaşlarının kavga ve direnç şiirleri A. Kadir şiirleriyle yaşıt. İlk gençliğim biraz da İstanbul ve tramvaylardı. Nâzım Hikmet'ten Rifat Ilgaz'a, İlhami Bekir Tez'den Orhon Murat Arıburnu'na yirmili yaşlarının kavga ve barışta çiçek açma yeri şiirdi. İlk gençliğimi elinden tutup *Varlık* dergisi ve Çağaloğlu yokuşuna götürdüğümde yaşam yirmi bir bile değildi. Top sakal hâli, mağrur duruşu ve içine dünya büyüklüğünde gökyüzünü yerleştirmiş A. Kadir ustayla orda, *Varlık*'ta karşılaştığımda sanki gökyüzü ve dünyalar benim olmuştu. Bu büyük ustanın Nâzım Hikmet ve şiiri üzerinden acılı bıçak tadında söylediği şu söz içime saplanmıştı o gün: "*Evlâdım, Nâzım bütün şiir biçim ve biçemlerini deneyip kullandı ki ne size ne de bize hiçbir şey bırakmadı.*" Bu söz bir anda içimdeki şiiri ve tüm heveslerimi öldürmüştü. Tüm Nâzım Hikmet şiirlerini yutarcasına okumuştum oysa; bu yetmemiş, başucu şairim A. Kadir'in şiir ve çevirileriyle de kavga-aşk ikiliğinde iç içeydim o ara. Çok geçmedi A. Kadir ustaya mahpusluk iyi gelmişti de özgürlük can sıkıntısı vermişti birden bire göçüp gitti bu dünyadan A. Kadir. Günlerden 1 Mart'tı ve o gün benim doğum günümüdü. O gün bugündür kırağı ve nefesle yazılmış bahara yakalanma günüdür benim doğum günüm!

O gün bugündür defterlerimin birinin giriş şiiri günümüz şiir ve edebiyat kurtları ve puştlarına saldırmak gibi Karadeniz yapımı A. Kadir imzalı İnsan şiiri: "*İnsan kuş kanadından gelen yazı/İnsan arı su, insan ak süt/İnsan yemyeşil uzanan bahçe/İnsan kum, insan çakıl taşı/İnsan yiğit, insan dost, insan sevdalı/İnsan kancık, insan ödle, insan hergele/İnsan kocaman, dağ gibi/İnsan parmak kadar, küçücük/İnsan alın teri, insan lokma, insan kan/İnsan solucan, insan sülük!//İnsan kuş kanadından gelen yazı/İnsan gül fidanında yanan gonca/İnsan umutların kapısı!*" Ah A. Kadir büyüğüm, şiir sendelemem! En hüzünlü günüm doğum günüm ya, siz gittiniz gideli insanlar insancık; biraz solucan biraz sülük, biraz kan biraz kancık, çokça bozuk yazı ve hergele. Hatırı sayılır insanlarla el üstünde tutulanların üçte ikisi vicdan ve şehvet kiri, ölüm bile ne yapsak temizleyemez onları. Ya A. Kadir!

Şiirim ki, aklın ve acıların tattırdığı yaralar işte. Yirmili yaşlarının ilk gününden başlayarak iki gizli şey hızlandırdı kanımı daima: Aşk ile şiir, şiir ve aşk! Hiçbir şeyi şiir denli sevmedim; aşk'çün, yaşam'çün. ölm'çün! "*Şiir, tarihinden bu yana pek de değişmedi/İnsan yüzleri gibi tıpkı: I. denli benzer/II. denli başka!*"***

Doğum günümün hüznü bilenmiş bıçak A. Kadir işte. Kundağıma kar yağmış ben doğduğumda; öyle bir tüberküloz geçirmişim ki o kundaktan çıkacak cana aşkolsun! Kan sesiyle uçmuşum o kundaktan, o gün bugündür ülkemin derdi benim derdim, ülkem kandan mendil içimde. Mart ayına dek gelen bütün ölümler sanki bir bir benim ölümüm sanki. Babam sayesinde Yeşilçam'a uçtuğumda sanki arabeskin tüberkülozlu çocuğu Müslüm Baba karşılaşmış beni *Yaranamadım* ve *Yıkıla Yıkıla* tadında: Hüzünlü günlerimin esrarlı cıgarası Müslüm Gürses işte. Ah! Şiir sinema demişken Sadri Alışık selamı Kenan Pars olmak bu sokakta, gençliğimi düşürdüğüm Sadri Alışık Sokağı'na hüseyini ömrüme yakışır mıydı! Sahi, Gülistan Güzey'i babamın aşkı, Cahide Sonku'yu özel şairlerimden biri olan Cahit İrgat gibi etkili ve esrik derinden sevmiş miydim! Aşk fularla boğulmaktır bir yerde, sahi Belgin Doruk'la çekilmiş bir fotoğrafım var mıdır!? Aşk ve adalet dengesinde Arif Dino gençliğinde vakti zamanında bu dünyaya gelsem sadece Adalet Cimcoz'la evlenirdim, Nâzım Hikmet uçarlığında. Aşk ve tutku; tanış ve akrabayız ikinizle, ölüm bendem değilsin! Bun ve budala T.S. Eliot seni, ayların en zalimi mart, nisani nerden uydurdun!

Ah, Ahmet Oktay'sız dünya biraz karanfil biraz pranga: "Yol Üstündeki Semender"e dönüşse de onsuz dünya sıkıntı yeri, hiç de iyi değildir!

Şiir dışrak değil de içrek: Daha öteye fırlatıldığında daha içte, uzağı ve uzamı ölçmüş güneştaşı. Ah! "*Bir tek yaralı köpek dışarıda!*"**** Şiir; içteki dışrak, dişil ırmak.

Sesim, sessizliğim! Haz duy s/özle beni, dildeki mahşerim ol öldür beni-- günah gözlerle işlenir, kalple değil; şiir de öyle!

İlk gençliğimin tüm şairleri orta ikiden terk gibi, terk-i diyarı kendinin. Varlık o Varlık, Adam Sanat o Adam Sanat, Oluşum o Oluşum olsa Yaşar Nabi Nayır'a, Cemal Süreya'ya, Memet Fuat'a gitsek; Adnan Satıcı, Sunay Akın ve Ali Asker Barut dahil hiçbirimiz on sekizinden gün almamış olsa, hep coşkulu ve acemi şair kalsak. Yedi meşalecilerden 62 ve altmış dört tavşanı çıkarsak, hiç ölmesek. Ceyhan Atuf Kansu'nun Kızamuk Ağdı şiirini daimi Ankara ve Anadolu bilsek, hiç yozlaşmasak; yaddaki yakın çekim olsak. Ben ki en hüzünlü doğum günümü ve ayların en zalimi martı aç martılar çığlıkları arasında unutsam. Hiçbirimiz, şairlerin hiçbiri Ankara unutkanı ve İstanbul vefasız olmasa. Ya da hiç olmasak!

Kabartma iştahımı Zülâl, dünyevî yaşam tepeleme heves içimde! İştahı kız hevesi oğul yap tenine; tendeki kızoğlankız haz hiçbir şeye benzemez. Allahuekber dağı dahil Allah'ın hiçbir dağı duymasın sevaptaki günaha karıştığımızı: Dilim ağzında, dilin ağzında!

Ah! Bazen aynı şey kâğıdın teniyle kalbin teri--

Dağa gövde, kâğıda ten demek şiir ve erotizm sayesinde: Kırmızı majör küçük süit, dağlı sevap şehirli suç kâğıtta günaha yakalanmaktadır şiir biraz da:

"İki dağ/iki beden/bir ağaç/ve uzun bir ırmak/denize kadar"***** Şiir, ah şiir! Dağla ırmağın çiftleşmesi; çifte haz, çifte uğraş.

Salâh Birsell ve "Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu" yoksa gençliği ve şaşaalı günleri neyleyim! Orda, Kumbaracı Yokuşu başında duran fôtr şapkalı adam Humphrey Bogart değilse, Güzin'lere, Jale'lere âşık şiirden aktör Salâh Birsell hiç değildir! Kopsun tüm filmler, kül olsun bütün şiirler; aşk ve dünya ne umurumda!

İSTASYON

istasyona indiğimde
durdu saatim birden
kalbim bende de kadranım kimde!

pul pul hüznler sarmaşığında
iri pembe bir gelin çiçeği gençliğim
yapraklarımda benek benek morlar sarılar
hangi şehre kaçsam tenhasıyım kendimin
yalnızlığın dehlizinde karanlık bir nokta adım
tek ve tin adamım ki çiğ tanelerini sayıyor ömrümün
tek başına ve tereddütle elleri titreyerek--
içimin sahici yalanını mutlaka söylemeliydim ona
bir cellat kılıcıdır bazen aşk güzel ve tedirgin
şimdi alnımda donmuş çaresizliğim ve hiç hâlim
çöl ve saat ıssızlığında istasyondayım işte

şehirler arası hiçbir yol benzemez hiçbir şiiire
adını sanımı bilmediğim bir istasyondayım işte
az sonra ray sesleriyle ikiye bölünecek içim
sanki gece değil bir genç kız saçlarını tarıyor güneşte
karantinam dolmamış tecrit halim sürüyor oysa
geride bıraktıklarım hüznün çiçekleri ve aşktan ibaret
dehlizleri iç içe evleri dert kırk oda gibi bir şey dünya
kendimi geçtim de kaç istasyon daha geçmeliyim
Kars'ı ve Cemal Süreya'yı bile geçtiğimi söylüyor hüznüm
tren camını aralayıp geceye bakıyorum tabii ki kendime
içim ve dışarıyı saat çölü dağ başı insan kimsesizliği

ben ve hüznüm dahil kimsenin bilmediği bir istasyon burası
cebimdeki çakıl taşlarını boşluğa saçıyorum
boşluk dediğim turuncu defter alabildiğine bozkır
cebimde yalnızlığın bordo oyuncakları

Madenler, 30 Nisan 2020

Kazım ŞAHİN

KOVULMAK

çıkageldin kapanmışken kapı pencere ve şehir
yağmur sesi su sesi serin rüzgâr sesi
ne keder vardı yüzünde ne de bir yolcunun iç çekişi
bağlardan bahçelerden geçmişsin
kara üzümler salkım saçak göğsünde portakallar

döküldü son yaprağı akasyanın ben okşarken saçlarını
yıllardır biriktirdiğim sözcükler dağılıyor zamana
uyurken avluda geceye çekilmiş kuşlarla
uzandıgımız atlas üflüyor içimize yankısını

çıkageldin dağ köyleri kapalı yollar dar patikalar
sevmek güzeldir kış geçerken düşlerdeki uzak sahil
göğsümün arasında aşka çağrılı iki elin en güzel şehir
kovulmuşum "bütün kara parçalarından Afrika dahil"

Değil Salâh, Salâh Birsal tarihi bile bilmez Özdemir Birsal
ve Yeşilçam sayesinde İstanbul'a Bandırma vapuruyla gelip
bay Salâh'larla akraba olduğumu.

Ömrüm artık Şarkışla hüznü Âşık Veysel'in meşhur ve
mefhum şu dörtlüğü: "Dünya güzellendi tadı kalmadı/İnsanın
edebi udu kalmadı/Günahın sevabın adı kalmadı/Hakikate
giden iz belli değil" Ey şairâşık! Sevabın yok denecek kadar
çalı çırpı; vicdan duygusu da öldü ya, gömül yeryüzünün en dip
yerine, günahlarınla.

Ah! Doğum günümde bile ölümü beceremedim. İsterim ki
ölümüm aşksolo ve modernizm sekans halk şiiri tarzında olsun.
Repliksiz ve müziksiz.

Ancak şiir ve ölüm olduğunda Atlantik'in hüznü Atlas'tan
büyük!

Heyhat! Dünya kuruldu kurulu nevrozizm ve nihilizm
sarsıcı iki yanıt hayata, hiçliğe. Tanrı ve dünya kötülükleri
iyiliklerin üç katı ne yapsak. Şairler ve şiir sayesinde günah da
suç da güzel hiç değilse.

Ah! Goncası bile dikenli bir gül ver bana Arzu, pardon
Zülâl. Diz çöküp şehvanî aksan gençliğimi ve ömrümü ağız
dolusu ağlayayım!

Şiir ki, ara zamanlar, derin vakitler; ânh! Hayat bağışlar da
şiir bağışlamaz mı diyecektim, kendimi bile bağışladım, affet!
Evet, "Şiir bağışlamaz: Ya vardır ya yoktur!"*****

Her şiirim dil makası, ruh tabancası; oysaki tabancadan
vazgeçtim, metaforların Allah'ı bir turnak makasım bile yok.

Her pençem içimi kanattı. İçim ki mısra mısra, dize dize
şiir-i pençe. Sahi, gençliğim gibi de sevdim mısradan çok
mısra-ı berceste olanı. Kana yonga olanı.

Çok dağ gördün Hüseyinim, kendini bir dağa yasla! Dağa
sor: Buluttur şiir, buluntu. Hem umut hem unutu; hem buluş
hem ışık. Mazgirt'te ya da Araklı'nın bir köyünde nasıl da
yalağuz ve kimsesiz çocukluğum: "Solgun bir çocuğun tenha
kalbinde utangaç bir dağ şelâlesidir şiir"***** Ah! Utangaç
ve şehlâ, cahil ve cüretkâr, hayta ve hayalperest ne kadar ince
yanım var hepsini özledim. İnce yanlarımın üçte ikisi Hüseyin
Ali'si, Ali'deki Hüseyin Alevisi.

Ruh kerpeteni ve kan tabancasıyla sıkılarak büyüdüm,
yapayalnız ve tek başıma. Işığı, aynaları ve şiiri buldum iyi ki.
İyi ki varsın şercennet ve şehvanî kadını, hârcehennem
şehvetli kadınlarım; doğdum sende, öldüm sizde: Tekrar
doğarım, tekrar ölürüm her şeye rağmen. Şiir sayesinde.

Gece. Taş avlu, taş sandalye: Ömrümün kaç odası var taş ve
ah!şap. Zebercet dahil gece bakışı ten iştahı tüm şifalı taşları
ısıtmalı şimdi, kutsamalı. Odam da ömrüm de şiire rağmen
kanın heykeli!

Sürem de süren de doldu ey şiir nebisi! Yarım heves ve kör
bir çakıyla bir dağın yontulduğu nerde görülmüştür? İştah, haz,
heves birer gizli başyapıt sadece. Otuz üç kelâm, kırk heves her
şeye rağmen yüzünü ve alnını dağına yasla: Gönül dağı ve
Hüseyindağı dahil her dağ kırık ayna: Beyaz, bembeyaz;
kırmızı lekelerle. Şiiire ve aşka soyundum soyunalı tek bir ayna
yok odamda, ömrü hayatım yalnızca bir göl. Anla!

O göl ki kırmızı ikindi ve dilsiz ayna. Aynalar her şeyi
görür ama ağır işitir Zülâl! Tıpkı şiir gibi. Beni anla!

*) André Gide

**) Behçet Necatigil

***) Sabahattin Kudret Aksal

****) Enis Batur

*****) Yannis Ritsos

*****) İlhan Berk

*****) Ali Asker Barut

Kısıklı, 3 Mayıs 2020

Muharrem SÖNMEZ

KÂFİ

yeterince aşk var hiçbir şeyi bilmemekte
ciddi bir iş seninle düşmek
dizlerin ruhun ve gölgenin bildiğini
kalbinden geçtiği mesafeyi sor ona

yeterince keder var hiçbir şeyi görmemekte
gökyüzünden daha iri olsaydı gövden
şehirleri terkederdin kuşkusuz
ama geride bırakılmaz bir his bu taşıdığın
yalnızlık kardan bir yangın kor ona

yeterince acı var hiçbir şeyi sevmemekte
buna yetişemez zamanın kıvraklığı
kıtalar fabrikalar ve iktisat
başlıbaşına bir yoksunluk ekonomisi
gölgene batan o şeffaf kıymık
neden dünya ile başlar her şarkıdaki kötülük
yer yüzünde kalan son iyilik bile olsa
çekinme ver ona!

Nurkan GÖKDEMİR

DÜŞ DAĞLARI (ZÜMRÜT DÜŞ)

Nasıl da çıkardım hey!
zümrüt düş dağlarına
hangi çılgin giz fırtına
yükseltirdi doruklarına

nasıl da uçardım hey!
som mavi sonsuzunda
bulutlarla sarmaş dost
söyleşik öte yıldızlarla

nasıl da yazardım hey!
Düşüstü ipilsu umlarla
gökduilli şiirler öyküler
sevdalara uz ufuklara...

Soldu tez esrik uçgun
puslandı iz yorgun us
zümrüt düşü unuttu

kuşlar özgür gökleri
dağlar um derenleri
ruhlar mis nergisleri
erimsiz bengi şiirleri
unuttu artık unuttu

şimdi her adımında
tutkulu tırmanışın
kayıyor yenilgilere
kırgın umutlar/ım...

Ah! yeniden bahar
gelir mi dersin
şiir eteklerine
düş dağlarının?..

Büşra KURTAR

DEMANS

dördüncü duvarı yıktığım ve dönüp yaratıcıya gülümsediğim
için utanıyorum
organlarına ve koltuklarına sınıyor anılar insanların
ihmal ettiğim çocukluğum ve yetişmeye çalıştığım mesailer
toplucu, dağınık bir ailenin karanlıkoda'sındayız şimdi ve
burada
uykumu sürüdüm ve kuyulara bulanana tüm huzursuzlukların
ardından
ruhalsizliği eşliğinde yangın merdivenlerinden yavaşça
indiğimde
hayatta olmanın koyu endişesi ve uygunsuzluğuyla uzandım
sana
toprağa aşıladım kokunu, sızını söze aşıladım
ılık bir duş alarak tüm oluklarıma dolan kabalık ve coşkuyla
dans ediyorum.
incelikli muhasebelerim ve gürültülü vedalarımından rahatsız
komşum.

ne olup bittiğini anlamaya çalışır gibi yaşamın yüzüne
dikkatle bakıyorum.

Seda ERİŞ

POST KÜRE MEDİNE

Çalan senfoniye duyuyor musun?
Taç yapraklarının üstünü örten eskil müziği
Campanula medium

Kum savurdum Medine'ye
Sonu gelmez savrulmalarımın birinde
Medine'nin üstünde kül rengi bir cibinlik
izmarit dökülmüş gibi duvarlarına
siyah beyaz ışınların garcia etkisi gibi bir şey mi bu
ya da içkin öğretisi iblisin

kim olduğumu tapınarak öğrendiğim o gün
daralan bir çember çıkardım boynumdan
bir de kum savurdum yalınayak
algoritmasını hesapladım tek yapraklı çölçeğinin

seninle aramda tek katlı sonsuza uzanan bir dirim var
medine kumsalının soğutma tepeleri kadar aldatici

seninle aramda bir adımlık kızıl yıldız aksanı
ürküten beni sayrıl telaşların uçurum başında

seninle aramda elektromanyetik dalgalarla büyüyen
post bir yer küre var ve bir de
duyamadığın siyah beyaz sesleri ışınların

seninle aramda yıldıgının ötesinde bir şey var.

Dilek KURT

SIR KAPISI

Ne çok ölüm gördün
ne çok yas
fanilere kıyas
ne çok lütfâ mazhar oldun
hoş tutuldun
ve sonundasın artık
yüz yıllardır yürüdüğün yolun
her bin kilometresine
nazar boncukları koyduğun
şamanların bilgece öğütlerini
taşlara oydun
de hele sırrını
bütün sur kapların saydığım bu diyarın

Dilek BAYRAM

YARATAN

Kalbimi uzaklardan getirmeye
Filozofların söylevleri yetmiyor...
Tur rehberlerinin neden geziye dahil ettiğine akıl sır
ermeyen
Tiran sokakları gibiyim:
Anlamsız ve zamanın tescilli katili gibi...
İlaç reçetelerindeki stoksuz ilaç gibi...

Yılışık garsonun verdiği çayı yudumlarken
Kullandığım yaşlanma karşıtı kremin bittiğini anımsıyorum
Kalbim sıkışmış bir çıkmaz sokağa M.Ö. bi yerlerde...
M.Ö. bi yerlerde çıkmaz sokak var mıydı bile demiyorum.
Bütün kitap ayrıçalarına rağmen
Okuduğum kitaplarımı hâlâ kıvırıyorum.
Tükürük izlerini, bardaktaki dudak izlerini, bir de ölümün
kol gezdiği yerleri ben bilirim.

Her zaman bilemem, bazen bilirim...
Dilara da yalnızlığın haritasını çizmeyi bilir, Dilara kim onu
da ben bilirim.
Kalbimin dümdüz gördüğünü söyledi kırk yıllık falcım
kahve falında
Dünya dümdüzdü oysa.
Dinozorlardan, Sokrates'ten bir toz zerreceğinden önce
Bir çizgi roman kahramanı
Merdivenin son basamağı
Son ihanet edenden
Kızılderililerden, Lale devrinden, tepeleme kaygılardan
Şişenin dibindeki son içkiden,
Kötünün en beddua almış halinden
Bir çingene çadırından önce mi doğmuştuk?

Bütün kitaplarımda tükürük izleri
Benim de sende yara izlerim var.

Sahi biz neden doğmuştuk?

Şubat 2020

Şiirin adı Jorge Lois Borges'in Yaratan kitabından.

Nurcan ÇELİK

BUN

Daha yalnız değildir
Arkası güz pencere
Ruhunu karanlığa üfleyen
Evsiz sokaklarından

Biri geçer ansızın
Denize küs ormanından
Sökülür ipliği günün
Boşluğa akmanın
Balkonuna yürür
Evin kül yüzü aynaları

Lanetli bir çağdan geçtim
İçime
O yarayla giyindim
Sırtımdaki eyeri

Kafam bozuk
Nalım dökük
Su verdim ağzımdaki güle

Şimdi birileri
Hurdalıkta arasın
Altın tacını

Hattatın kalbi demirdir közde

Süreyya ŞİŞMANLAR

BİR SOLUKLUK

*rüzgârla sevişen bağ evi hüznüdür
songüz akşamları kapanan kapılar*

acıyan yanlarımın üstüne
ağırlığımla düştüm
hoşgör sanrılarımı

yüzüm açık mavi lotusta
ben- ben'den geliyorum
zaman surlarımın ötesinden
yorgun iliştim anın kıyısına
şuracığında dinlendir bir solukluk

köklerim incir direnişi
sözcüklerin kuş telaşı ağzımda
çırpınıp kayalardan denize karşı
savurdum ne varsa zaman yelinde

haz yağmurları yıkadı bağları
olgunlaştırdı özlemi geçen günler
huş altında sergin gölgem
uyandırma öylece kalsın

Osman Serhat ERKEKLİ

818

Orta çağ'daki veba salgımından sonraki en büyük hadise koronavirüs.

Avrupa hep kötü not alıyor.

819

Ölülerimiz ne kadar yalnız kalıyor mezarlıklarında.

820

Sevil televizyonda sigaradan çektiğimiz her nefes diye bir cümle duyunca şöyle ekledi: sigaradan çektiğimiz yeter artık.

821

Evren Tanrı'nın güzel sarhoşluğu.

822

Tanrı'nın her günü meselesiz, her günümüz iyi geçseydi ona Tanrı denemezdi.

823

Bugün galiba leylekleri gördüm. 21 Nisan.

824

Malum televizyon geldi evimize. Belgesel seyrediyoruz. Hususiyetle "en tehlikeli okul yolları" adlısını ki Ramis Dara tavsiye etti. İki mevzu dikkatimi çekiyor: niye insanların kimisi çok ücra köşelerde yaşıyor ve kameranın varlığı en sürükleyici belgesellerde bile tabiiği öldürüyor.

825

Esat Şenyuva dört kilo Kanlıca yoğurdu ve memleketi Bingöl'den bal getirdi. Erkan Kara 50'yi geçkin. Artık yalnız şiirler ve derin yazılar yazıyor. Üstelik doğudan başka olarak batı kültürünü de yakından biliyor. Aykut Nasip, İlhan Şener ve aileleri virüs hastalığını atlattı. Betül Dünder şair kadınlar ile alakalı tez çalışmasının ikinci baskısını hazırlıyor. Ümit Yıldırım ile edebiyat dünyasından topladığı anekdotlar üzerine konuştuk. Seçkin, mazbut bir insan. Hasan Yenigül'ün şiir kitabı *Güneşte Yıkanmak*'i beğendim. Zafer Acar'ın *Mülkiyetsizm* adlı şiir kitabı çıktı. Ahmet Günbaş'ın *Şiir Geçimi* adlı yazıları ve ayrıca hikâyeleri de... *Yedi İklim*'de Uğurcan Güler'i izlemeye başladım.

826

Yıllar önce elimize doğan Emel Güz hangi dergilerde yazıyor. Ya ara verdi ya o dergiler buna ulaşmıyor.

827

Bir kuşun iki yuvası birden olmaz.

828

Bu kısa konuklukta otlar mihmanımızdır, diyor Ramis Dara.

829

Bugün beş mayıs, Sevil ile Boğazın Anadolu yakasına erguvanları görmeye gittik. Aynı zamanda Hıdrellezdi. Denizde bir durgunluk ve kabarma var gibiydi. Teknelerin olmayışı mı garip geldi. Samsunlu şoför Necdet bey insanlar eve kapanalı denizin rengi değişti dedi. İstanbul'dan Uludağ bile gözüküyormuş.

BEYAZ BORNOZLU ADAM İLE
LİMON AĞACI ARASINDA
GEÇENLER YA DA BEN'İN DÜŞLERİ

yolun ortasında yavru martı

uzandı ekmeğe

yaşlı kadın dişleri elinde

bakıyordu üçüncü kattan

ben oradaydım bahçedeki limon ağacının yanında

sağ eldivenimi çıkarıp

ince bir daldan sıfatsız bir limon kopardım

-çok sıkmadım ama gevşek de değildi elim-

beyaz bornozum vardı üzerimde cepleri boş

sol elimi sol cebime koydum

çatılardan çit çıkmıyordu

kalabalık bir yalnızlık içindeydi antenler

levrek kılıçına benzeyen antene

avucumdaki limonu gösterdim

sevgilim yeni bir deri örüyordu banyoda

[puslu manzaralar 1:33:13 - 1:36:22]

ve motor

evdeki çocuk 5.10 şiddetinde bir depremdi

insana varlığını sorgulatan

ensemde iki çift göz hissediyordum

altı gözlü bir yaratığa dönüşmüştüm

gözler zamanla birbirine benziyor

hızla yer değiştiriyordu

bunu fark ediyordum fark ediyordum

en iyisi satranca devam etmekte

sakallı siyah olan safkan bir arap atını

bir L çizerek tam göbeğe çektim

göbekte olmak sancılı ve iyiydi

ekşi mayalı bir somun ekmeği gibi

varlığım avucumda uzanıyordu

kabuğumu sırtımdan attım

sol eldivenimi çıkarıp limon ağacına astım

[ulis'in bakışı 02:44:35 - 02:46:37]

yeniden doğuyordum bahçedeki budaklı kütüğün üstünde yavrusunu kesesinden düşürmüş bir kanguru gibi oturdum sokak bir yoğun bakım ünitesinin sessizliğine bürünmüştü beyaz bornozumu çıkardım limon ağacına astım artık oturamazdım

Ordu, Nisan 2020

830

Muammer Kandaş'ın toplu şiirleri *Yitik Yankı* geldi. Ben ilk kez 2009'da *Yeni Yazı* dergisinde okumuş, çok iyi bir intiba edinmiştim. *Akatalpa*, *Sincan İstasyonu*, *Yedi İklim* ve *Virüs*'te de rastlıyorum. Lirik, anlatımcı bir şair. Ankara'da '80 başlarında Ahmet Erhan ve Adnan Satıcı ile Türk Dili okumuşlar. Behçet Aysan, Ramis Dara ve Hüseyin Ferhad ile de arkadaşmışlar. Kitabımı inceleyince belki yine yazarım.

Döndü AÇIKGÖZ

Lİ

En güzel yalnızlığımı o yıkıntı ev
Çocukluğum kalakaldı kapıdan dışarıda
Faydası yok birine seslenmenin
Gördüklerimi unutup yaşamanın bir yolu olmalı
Kaç ölümden sonra gelir bahar

İnsan kendi tarafıdır bilmez mutlu olmayı
Ne yapsa nafiye aşktan çok yalnızlığı hatırlar
Bıçağa batar teni çılgınlığını aradığı yerde
Gelip oturur gözlerine kırılan dallar

Sevmek korkusu var bana mucize gerek
Adım Li yasaklı mektuplarda
Gittim kanayan yaraya düştüm
Başladım yeniden yalnızlığı sevmeye
İnsanlar üst üste yaşar
Evler ki uzak birbirine
Sesimin gitmediği yer bağışla beni

Hangi yüzü düşünsem toprak doluyor gözüme
Hastalıkla kandırdılar ölüm girmemiş evleri
Evler gözlerini kaybetti bir kadın ağlayınca
Koca bir sessizlik söküldü kollarımdan
Su yoktur ekmeç yoktur ışık yoktur
Kaç çocuk birden sarıldı kalbime

Bu duvarlardan
Bu cesetlerden sonra
Yarın kimin adı ile çağırırlar beni
Kime huzur verir girdiğim kapılar
Kim öğretir kuşları sevmeyi

Hâlâ bilinmiyor bulutlardan inen denizcilerin sırrı
İyi ki o denizlerde ölüm yok
Odaları dolduran öğütülmüş ömrüm
Bıraktılar en sonunda uzun üşümelere
Otların çiçeklerin beklediği rüzgâr
Konuştuğum bütün ağaçlar yaprak dökmekte

Özgür Barış ÇOBAN

ACİL UMUT KAPISI

Sur'unu mu üfledi İsrail?
buhurdanlığı ile dolaşiyor ülkemde
şaşkın bir acemi keder

ne yana baksam ağıtlar yarışı
ağacın, toprağın, insanın

bir yastan öbürüne
göz taşıyoruz yaşarsın diye

ne yana dönsem keder sarmalı
nereden tutsam mutsuzluk

Neredeydi ülkemin
acil umut kapısı?

Fatma ARAS

ARTIK AŞK DA İŞGALCI

Günler yenilendikçe, kendimi geçemedim
sarıl, dokun bastığın yer ışık alsın
denesin yer çekimi göğsümüzde kendini
ortak olsak bir çocuk sevincine
hayaller de aldatıcı, olmuyor.

Ev diye insana açtım gövdeyi
kayboldu gökyüzünde mavilik
birkaç kez çaydanlıkta çay soğudu
çocuk yanım tutuşmuştu orada
yalnız bir sevgilinin, bir teri vardı artık

Varlığım, yok oluyor değişik şehirlerde
karanlıklar nöbetleşti içimde
bana çağı anlatmayın, artık aşk da işgalci
zaman çiçek gürültüsü
güven de altüst oldu dünya haritasında

Ben doğayım ama arda boğuluyorum.

Fırat WERGER

BELİRSİZ EŞİK

Sana yazılmış neşideler olmaya nefesim yetmez.

Benim güzel rüyalarım
görmedim, yaşadım diyorum herkese
tövbe ellerimle günahımla duruşuyorum
 lirik dudağımda kanadıkça ağlayan
meçhul bir duman doluyor göğsüm
 kırık kırık ateş kuşu nasıl yüksek uçarsa
taş göğünden nasıl hızla düşerse, işte

ben ki nerde boyasız bir kapıya rastlasam
benden içeriye koşar o belirsiz eşik.

nim uykusuz kızlarım
aldatılmanın hatırasını yaşıyor bu dereler
ne çok açıklanmaya durmuş cümle oyuğu, ters çevrilmiş
bir masalın yanlış kapısında bile
kilidimin dönmediğini anlayan usta, bir düğüm
durmadan ertelenen kalıyorsa aramızda
aşk ki uzak bir gülümsemeyse ıslak güneşe
unutmaya tutuşan bir acım olsun, hiç değilse
kumaşı belli olmayan kelimelelere haracanmasın ömür

doğduğum köleye bağlıyorum dua balonumu
bir sana bir sana kalma inancımın düşüyorum.

Bahçe içime çıkmış olsa
unutmuş olsaydım kapıda o günler
o güller kurusunda hiç yıllanmamış
bir aşk düşürdüğümü
O eşikte karşılaşacağız belki de
ayrılış bir başka eşığe dönerken
ağlarken kuru gölgeler o kırmızı telaşa
yalan bakışsız o son gün.

EPRİYEN

baktım her yanım lime lime
geç kalınmış bir kabuk değiştirme öyküsü bu
dedi yılan
irin içmiş gözleri
dili çaput, pörsük
cirmi şiřkin
doęumdan kaçan gebe
çağırır ölümü kendi ile yüküne
bu da başka türlü o nazlanışın
yazgı sanır
bilmez derisine köle olmuřluęunu

izledim sessizce
korku en yakıcı ağu
yayılr yer altı sularınca
ağaçların saçaklı köklerine benzer
dedim ona bilgece
halbuki yıkıntı, kırk kırıklı kalbiyle insan
yılanlardan öğrendi büyümeyi
canını acıtma pahasına derisinden sıyrılarak
yaşamaktan devřirdięi masallarda

Gülsüm IŞILDAR**KARINCA DUASI**

Hayatın, bir şarkısı yok,
Kim, ne çalarsa onu söylüyor,
Edindikçe yoksullařsak da,
Fiyakalıyız uzaktan,
Neden, kendimi kazdıkça hep
Çocukluęumu buluyorum...

Bana, dünyanın iyi bir yer olduğunu söylediler,
Karıncaları bile ezmedim bu yüzden
Bile'den incindi karıncalar,
Yollara düřtüler, ellerinde pankartlarla,
Karanlık adamlar çağırın sokaklara
Saklandım....

Hayatın mutfağında, düşlerimi pişirirken,
Dostlardan yediklerimi saymıyorum,
Bana, en yabancı piyasa dizilerinde
Artan reytingimizi izleyenlerin
Düşlerini kimler yiyor...

İkiyüzlüler sempatikti,
Tam ezberledim derken,
Unutuyorum, çok yüzlüleri...

İhalelerle, kalplerine bile kaldırım döşüyor
Bize faturalarını ödetenler,
Sonra, cumaları, sadaka falan...

Yaşamadan ölen çocukların gözlerinden
Donmuş, şiir artıkları düşecek yeryüzüne,
Bir tek ölüm kalacak geriye,
Herkesin kaybettięi bir hayatı olacak
Yaşadığı pek çok hayatı olsa da...

EKMEKTEN ŞAFAĖA

kapılardan çarşılara bakıyorsun
baktığım yönleri kıskanan bir adam oluyorum
bu yüzden Nemrut güneye lanet batıya
köhne bir ışık oluyorum az siyah çok kara
güllerden toprağa bahçeden çamura
yüzüne ekilen ayva tüylerden
güneş yolları buluyorsun bana
senden yakına benden uzağa
bense bu şiiri sabah ezanlarında yazıyorum
çok yokluk az dua sözden yazıya
bir at koşuyor Moęol bozkırlarına
belki Granada
sahi o saraylar ayakta mı hâlâ
bakınca bozulmayan ne varsa
aklıma geliyorsun
bakmadığın uzaklar ne fena
çokça Irak biraz Meksika
yarım kalıyorum tamamlıyorsun
ekmekten suya geceden sabaha
uzun boylu bir mevsim bekliyor bizi
yarından yakına dünden uzağa
gölgen ne kadar koyu
öpmeye dinlenmeye kavgaya
gölgen ne kadar koyu
ekmeği bölüp doymaya
âşık olmaya

Mayıs 2020

Vedat YILDIZ**ESKİ BİR FOTOĖRAF İÇİN**

Geceden uykusuzsun saçların yorgun
Eęilmiş su içiyorsun su tutkun
Üç yudum içiyorsun üç gülün
Bir yudum döküyorsun ömrüm
Su döküyorum zülfün dökülüyor
On parmak yüzün örüyorsun
Parmakların uzuyor rüzgârla adın
Köşe başlarından geçtiğin sabahların
Ne zaman baksan aynaların
-nereye bakıyorsun
-nasıl bakmayasın

Ey yeşil yaz bahçesi siyah elbise
Gün olsun dinsin uęultusu kalbimin
Çoęul büyüsün günleri gelmenin
Çiçeklerle yürüyorsun diye sesin
Bir kuşu ikna etmişsin boynuna
Yaşamaya, bir diyar dolařmaya
Gözlerin şahan, kıvırlı kıvırlı parlak
-niçin yaşamayasın
-ne kadar da buradasın

DELİNMIŞ ÇORAP

ışıl ışıl gök
göğsünde taşıdığı
madalyon güneş

mavi devşirir
martılar denizlerden
gökyüzü için

ötüyor horoz
çöplüğünde bir kral
tacı güneşten

yükü kelebek
istemiyor büyümek
ah şu sıpacık

uğur böceğim
uçma hemen kal biraz
tek dileğim bu

kurumuş bahçe
yas tutan kelebekler
nasıl da sessiz

kavak yelleri
başımın üzerinde
pamuk tarlası

ayak izleri
birbirlerine harman
kumsalda her yaz

belli daha çok
seviyor dondurmamı
sabırsız güneş

karınca yolu
dünyanın merkezine
yolculuk belki

tutunamadı
yelesine güz yeli
şu asi tayın

maroken kaplı
kitapta kokusunu
unutmuş çiçek

son dileğini
rüzgârlara söyledi
düşen şu yaprak

çakıyor şimşek
boz eşeğin sesine
kanon yaparak

acemi rüzgâr
uçma dersi alıyor
civcivlerden peh

papatya falı
bakan hırçın rüzgârlar
sevilmiyor pek

çıtı çıkmıyor
kıyıya vuran taşın
suçluymuş gibi

sokak kedisi
avuçlarımda ödünç
sıcaklığın var

parmak ucumda
gagasından iz kalmış
o özgür kuşun

delinmiş çorap
diyecek yok keyfine
özgür parmağın

bir çift bir de düz
leyleğin yuvasında
örülmüş çöpler

geldi mi bahar
nice kuşlar çocuklar
birlikte şakır

temmuz ortası
buruşturmuş yüzünü
dalgalı deniz

farklılar işte
aynı toprak aynı su
çiçekler bile

lapa lapa kar
evsizlere ve suya
örtü mü olur

yaz gününde şu
uyur gezer bir bulut
düşüyor yağmur

form tutturası
kondisyon bisikleti
tozlanmış öyle

oymacı usta
ruhlarını gösterir
ağaçların ya

tütün kokardı
tespihleri dedemin
şimdi naftalin

açmadan solan
tomurcuk gülün rengi
sır oldu gitti

seccadesinden
cennet kokusu alır
beş vakit ninem

düşüyor yaprak
neler anlatacaksın
kara toprağa

sihirli değnek
hangi ağaç dalından
bilmiyor kimse

çabalıyor bak
kısa çöpü çeken şu
minik karınca

canına değen
suyu işleyen ağaç
yalnız mıydı hiç

pamuk şekerim
gökten sürgün pek mahcup
yağmursuz bulut

yapraklarla bir
biten yazın yasını
tutuyor rüzgâr

şakıyor kuşlar
dillerini bilmemek
noksanlık değil

konser verdiler
ah korna seslerinden
şoförler yine

kurumuş ağaç
gölgesinde gelincik
bükmüş boynunu

çözülen soru
yüzü kara tahtanın
aklandı birden

ömrü kısacık
tebeşir ki ardında
izler bırakır

okul gömleğim
yarınlara bir mektup
yıkama anne

paraya para
demiyor ya yumurcak
paya da paya

bozuk paraya
çöp kutusu arama
işte kumbara

s-ö-z-c-ü
küçük büyük hep aynı
harflere örnek

birlikten haiku
doğsun diye buluştu
burada harfler

Yusuf ALPER

SESSİZCE

Yüzünde aşkın alevini görmüştüm
Kızıl bir ateşti gözlerindeki
Kara bir üzümden zümrüte dönen
Sessizce sıyırmıştım ipek giysiyi

Sen ki yıllar yılı rüzgâr gibi
Çalışkan karınca, ceylan güzeli
Akşamdan sabaha göğsümde aşkla
Sabahtan akşama ellerim arasında

O dağları ben yarattım seninle
Üstlerinde minik tepeler olan
Pembe çiçeklerle dolu
Sessizce sıyırmıştım ipek giysiyi

Nerde kaybettim nerde bulayım
Hangi dağ başında ırmak yanında
Sen benim 'yabanıl hayvanımdın'
Sen benim vahşi kedimsin, bileyim

Bileyim ve duvara toslamadan
Aklımı başıma devşireyim
Sahi hangi yıl hangi gündü
Sessizce sıyırmıştım ipek giysiyi

Ejder DEMİR

PANDEMİ

gıcır gıcır tabut
ütülü kefen
tertemiz kireç kuyusu
eteğini topla da gel
pis kokuyor
açın yanındaki tok

Gökhan ARSLAN

EKSİLEN

hangi bıçağın artığıym ben, hangi kavradan yaralı
kim bıraktı beni dünyaya fırlatılmış bir taş gibi
düşünmedim hiç, ne renk olur karaağacın gölgesi
kumun yavaş yavaş azalması kıydan
yükteki boşluk, mutfaktaki sessizlik, dolaptaki terlik
uçurumdan düşmesi aksak bir karıncanın
kendini sokan akrep, kuyruğunu bırakan kertenkele
bir kayalık, dalgaların aşkla aşındırdığı

yerine bırakmadığın şeyler var giderken
omurgasına tuz döktüğün hayalet bir gemi
ve götürüp karlar altına gömdüğün şu gövde

her günü ilk günleriymiş gibi yaşayacaktı incir
bir ağaçtan başka bir ağaca gitmeseydi diğeri
günü sütüyle başlatacaktı, geceyi çekirdeği
gökyüzünü çamurla sıvayacaktı kırılmaç
çatısı harflerden örülmüş bir evin penceresinde
bir demet ekin gibi kuruyup giderken sonbahar
rüyalar çıkacaktı rüzgârın aralık bıraktığı kapıdan
kenara yığılan otların üstüne devrilecekti
avlu duvarına dayalı yorgun tırmık

her güne ilk günüymüş gibi uyanacaktı incir
kabuğunu yırtıp geçmeseydi görünmez bir kıymık

yeşil bir masanın üstünde, gözlerim denizde
uzaklaşan bir tekneye yükledim kalan sabahları
artık hastalık kapmış bir ağacın suya daldırdığı dalıyım
benim neyim eksik, onu da rüzgâr tamamlasın

Mehmet BAYIR

İKİNDİ SESSİZLİĞİ

Bulamaçlı değişme,
İkinci üstleri ve
Tiksinti kesikleri
Öğretiyorlar sessizliği
Payan olmuş benliğime.

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 50 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Zühtü Engüdar - Ersin Erdem, Zihni Engüdar, Yalçın Oğuz.	Posta Çeki ya da Banka hesabı: Ramis Dara adına açılmış;	
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Halim Çiftçi (Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet. Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5- MUDANYA)	6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839	
Yazışma ve posta kargo adresi	: PK 68 16361 Ulucami - BURSA	IBAN: TR370006701000000072092839	
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com	Yazıcı çıkışı	: Selman Kırtasiye, Kâzım Baykal Cad. No: 14, 16040 Osmangazi - BURSA
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 - 7685		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının başışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.